

รายงานการวิจัย

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม
**Interaction between age and education affect the political participation of the
people in the subdistrict administrative organization, Tambon Phra That
Amphoe Nadun, Changwat Mahasarakham.**

รติพรรณ แสนบุคคา¹

สัจญา เคนาภูมิ²

ยุภาพร ยูภาศ³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ จำนวน 384 คน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการศึกษามีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้าน ด้านการจัดตั้งและการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, องค์การบริหารส่วนตำบล, ปฏิสัมพันธ์

Abstract

This research aims to study the level of political participation of the people, interaction between age and education affect the political participation of the people in the subdistrict

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

administrative organization, Tambon Phra, Amphoe Nadun, Changwat Mahasarakham. Study of a sample group. Public voters in Tambon Phra That 384 people were analyzed by computer program. Determine statistically significant at the .05 level. Level of political participation of citizens in the District Administrative Office. Were at moderate level Interaction between age and educational Affect the political participation of the people in the subdistrict administrative organization, Tambon Phra, Amphoe Nadun, Changwat Mahasarakham. overall and specifically on the establishment and membership of political parties. Statistically significant at the .05 level.

Keyword : Participation, Sub-district administrative organization, Interaction.

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพุทธศักราช 2550 ได้วางรากฐานสำคัญของระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) โดยมีเจตนารมณ์ที่ชัดเจนในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อขับเคลื่อนระบอบประชาธิปไตยให้ไปสู่ความเป็นระบอบการเมืองการปกครองที่เป็นของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยจะดำเนินอย่างมีประสิทธิภาพได้ ไม่ใช่การเป็นประชาธิปไตยแบบตัวแทนเท่านั้น หากแต่อยู่ที่

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างแท้จริง การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นดัชนีชี้วัดการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย (สมพิศ สุขแสน, 2552) ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนมากยิ่งขึ้น จะพบได้จากรัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช 2550 ที่ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังปรากฏในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา 87(1) “การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม” เช่น มาตรา 87(3) “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบอำนาจรัฐในทุกระดับมาตรา 163 “ประชาชนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ” มาตรา 164 “ประชาชนผู้มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนบุคคลตาม มาตรา 270 ออกจากตำแหน่ง” ซึ่งสอดคล้องกับสิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับท้องถิ่นที่ให้สิทธิของบุคคลในการมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการดำเนินโครงการของรัฐที่จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิตของประชาชนและชุมชน และสิทธิในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ปีมหาสูบกำปิง, 2552)

แม้ว่าประเทศไทยจะให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นก็ตาม แต่สภาพความเป็นจริงยังมีปัญหาและอุปสรรคอีก

มากมาย ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยของสถาบันวิจัยพระปกเกล้า พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนของประเทศไทยในระยะ 60 ปีที่ผ่านมา ได้แก่ 1) ประชาชนมีข้อจำกัดในการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เนื่องจากประชาชนขาดการรับรู้เกี่ยวกับแนวคิดและความสำคัญของการมีส่วนร่วม 2)ทัศนคติและความเชื่อของประชาชนที่ว่าผู้เป็นข้าราชการนั้นคือนายของประชาชน จึงไม่ควรเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง 3) ประชาชนไม่เข้าร่วมกระบวนการการมีส่วนร่วมทางการเมือง เนื่องจากการขาดความรู้และทักษะการนำกระบวนการมีส่วนร่วมไปปฏิบัติ เพราะในอดีตประชาชนเป็นเพียงผู้รับฟังและเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ต้องรับฟังประชาชน (ถวิลวดี บุรีกุล, 2552) ผลการศึกษาของ ฉัตรระวี ปริสุทธิญาณ (2549) ซึ่งพบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ประชาชนทั่วไปไม่มีความรู้ความสามารถในการร่างข้อบัญญัติ การออกเสียงประชามติในระดับท้องถิ่นมีน้อยมาก แม้ว่าจะมีการบัญญัติไว้ในกฎหมายของพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 12) พ.ศ.2546 ก็ตาม แต่มีไม่กี่แห่งที่ทำการลงประชามติในระดับท้องถิ่นของประเทศไทย

จังหวัดมหาสารคามเป็นจังหวัดที่ได้ชื่อว่ามีประวัติความเป็นมาทางการเมืองยาวนาน ในสภาพปัจจุบันการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนในเขตจังหวัดมหาสารคาม มีจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ระดับน้อยมาก ซึ่งอยู่ในอันดับกลุ่มต่ำที่สุดของประเทศ โดยในการ

เลือกตั้ง 6 กุมภาพันธ์ 2548 จังหวัดมหาสารคาม มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งอยู่ในกลุ่มอันดับ 10 จังหวัดสุดท้ายของผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วประเทศ การเลือกตั้งวันที่ 23 ธันวาคม 2550 และวันที่ 3 กรกฎาคม 2554 จังหวัดมหาสารคาม มีจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในกลุ่ม 6 จังหวัดสุดท้ายของประเทศไทย (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2554)

จากปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนดังกล่าวยังพบว่าการเลือกตั้งของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล พระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม มีระดับที่ลดลง เห็นได้จากการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ ในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 2,176 คน มีจำนวนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง 1,657 คน คิดเป็นร้อยละ 78.79 และการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการประชามติท้องถิ่นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล มีผู้เข้าร่วมโครงการเพียงร้อยละ 40.50 (องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ, 2554)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ

บริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู
จังหวัดมหาสารคาม

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาดังนี้

1. พื้นที่ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ พื้นที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุอำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม

2. ประชากร คือ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งจำนวน 2,167 คน (คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมหาสารคาม, 2555)

3. กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคามการวิจัยครั้งนี้ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 0.5 (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) แล้วใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า โดยควบคุมการสุ่มตัวอย่างโดยกำหนดสัดส่วนระหว่างอายุกับระดับการศึกษาให้ได้สัดส่วนอย่างละเท่ากัน และใช้วิธีการเลือกสุ่มแบบสะดวก กระจายทั้ง 8 หมู่บ้าน ได้เท่ากับ 383.67 คน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อการคำนวณและเป็นตัวแทนของ

ประชากรอย่างสมบูรณ์ จึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variables) ได้แก่ อายุ และการศึกษา

4.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม (พฤทธิสาณ ชุมพล, 2552) จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง ด้านการจัดตั้งและการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

ผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม และรายด้าน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.04$) โดยอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ($\bar{X}=4.62$) และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ($\bar{X}=3.91$) อยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน คือ ด้านการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมือง ($\bar{X}=1.82$) และด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ($\bar{X}=1.81$) ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านพบว่า

1. ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ประชาชนที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. โดยรวมพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านด้านการจัดตั้งและการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง จากผลดังกล่าวจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยในการการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การ

บริหารส่วนตำบลพระธาตุ นั้น ยังคงมีรูปแบบในการเข้ามามีส่วนร่วมที่หลากหลายให้ประชาชนได้พิจารณาในการให้เหตุผลเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง อีกทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุเป็นพื้นที่ที่มีประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มาก เพียง 2,896 คน มีหมู่บ้านเพียง 8 หมู่บ้านในการกระตุ้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ คือ องค์การบริหารส่วนตำบล ฝ่ายปกครอง กำนันผู้ใหญ่บ้าน และส่วนราชการอื่นตลอด เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุเป็นตำบลที่มีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นตำบลแรกๆ ของอำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม ทำให้ประชาชนได้เรียนรู้การเลือกตั้งตัวแทนโดยตรงเป็นตำบลแรก ส่วนในการเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีการเลือกตั้งที่บ่อย ทำให้ประชาชนได้เห็นการเปลี่ยนแปลงเป็นระยะๆ ประกอบกับในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุมีองค์กรอิสระ คือ องค์การแพนอินเตอร์เนชันแนล ที่มีส่วนในการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน อีกทั้งจากที่มีประชากรไม่มากแต่ละหมู่บ้าน ทำให้ประชาชนในทุกๆ ครั้วเรือนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ ได้ง่ายขึ้น จึงทำให้ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม

ทางการเมือง อยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน คือ ด้านการชุมชนเคลื่อนไหวยทางการเมืองและด้านการจัดตั้งและเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพิศ สุขแสน (2552) สอดคล้องกับงานวิจัยของ รังสิวุฒิชำนาญงาม (2554) และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญชัย น้าสมบุรณ์ (2555) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2551) ที่กล่าวถึงระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับต่ำหรือกลุ่มผู้ดู (Onlookers) คือ การให้ความสนใจต่อข่าวสารและแลกเปลี่ยนทางการเมือง การถกเถียงปัญหาทางการเมือง การไปใช้สิทธิออกเสียง การเป็นสมาชิกกลุ่มผลประโยชน์ และการร่วมชุมนุมทางการเมือง

2. ระดับกลางหรือระดับผู้มีส่วนร่วม (Participants) ได้แก่ การมีส่วนร่วมในโครงการชุมชน การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจกรรมของกลุ่มผลประโยชน์ การเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของพรรคการเมือง และการช่วยรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

3. ระดับสูงหรือระดับนักกิจกรรม (Activists) ได้แก่ การเป็นผู้นำกลุ่มผลประโยชน์ ทำงานเต็มเวลาให้แก่พรรคการเมือง และได้รับตำแหน่งทางการเมือง

2. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการศึกษา มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้จากผลการวิจัยอาจเป็นได้ว่า ในช่วงของอายุของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุนั้น มีความแตกต่างในการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเห็นได้ชัด จากผลการวิจัยในกลุ่มอายุ 41 ปีขึ้นไปจะมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มากกว่ากลุ่มอายุ ช่วง 18-40 ปี ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยในด้านสังคม เศรษฐกิจ คือ กลุ่มช่วง 18-40 ปี เป็นกลุ่มแรงงานหรือกำลังศึกษาอยู่ ทำให้มีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยกว่า กลุ่มอายุ 41 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นกลุ่มที่อยู่ประจำในชุมชนมากกว่า ได้เข้าถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่า ประกอบกับระดับการศึกษาที่สูงขึ้นจะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มากขึ้น ซึ่งจากผลการวิจัยมีความสัมพันธ์กัน โดยจะพบได้ว่าประชาชนที่มีการศึกษาสูงขึ้นนั้นมีช่องทางในการเรียนรู้และเข้าถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่หลากหลาย และมีความเข้าใจในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น การเลือกตั้งล่วงหน้า การเสนอโครงการกิจกรรม การเสนอทบทวนญัตติ ข้อกฎหมาย ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นถึงระดับชาติ การตรวจสอบการทำงานของการเมือง ที่มีรูปแบบให้ศึกษาข้อมูล การดำเนินการต่างในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นระบบอินเทอร์เน็ต การสอบถามโดยตรงการเบอร์โทรสายด่วนของหน่วยงานภาครัฐ และรูปแบบอื่นๆ จึงทำให้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการศึกษามีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขต

องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัญญิกาล ศรีจันทร์โท (2552) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญชัย น้ำสมบูรณ์ (2555) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประมวลศิลป์ โภคสวัสดิ์ (2552) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยูร พุทธชาติ (2553) และ สอดคล้องกับ

งานวิจัยของ ชีระยุทธ สุดเสมอใจ (2550) นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของอะเล็ก อินเคเลส (Alex Inkeles อ้างอิงใน สมพิศ คล้ายวงษ์, 2543) ที่กล่าวว่า การได้รับการศึกษาที่สูง จะมีความสำคัญอย่างมากต่ออบตบาทของ ประชาชนและการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง สูงขึ้นได้

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญชัย น้ำสมบูรณ์. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัด นครปฐม. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- ฉัตรระวี ปริสุทธิญาณ. (2552, กันยายน-ธันวาคม). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารท้องถิ่น : จากรัฐธรรมนูญ 50 สู่ร่างพระราชบัญญัติ. วารสารสถาบันพระปกเกล้า. 7(3).
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2552). พลวัตการมีส่วนร่วมของประชาชน : จากอดีตจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550. กรุงเทพฯ.
- นัญญิกาล ศรีจันทร์โท. (2552). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตการบริหารส่วนตำบลนาฏ อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). วิธีการสร้างสถิติสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น
- ประมวลศิลป์ โภคสวัสดิ์. (2552). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 1 จังหวัดมุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ประยูร พุทธชาติ. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนระดับหมู่บ้าน จังหวัดชายแดนภาคใต้ อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี. ปรินญาญรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปีทมา สุปกำปิง. (2552, พฤษภาคม-สิงหาคม). การมีส่วนร่วมทางการเมืองไทยในรอบทศวรรษที่ผ่านมา : สภาพปัญหาและความท้าทายในอนาคต. วารสารสถาบันพระปกเกล้า. 7(2).

- ธีระยุทธ สุดเสมอใจ. (2550). **ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านตึก อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย.** ภาคนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- พฤทธิสาด ชุมพล, ม.ร.ว. (2552). **ระบบการเมือง : ความรู้เบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รังสิวุฒิ ชานาญงาน. (2554). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโนนเจริญ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์.** วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สมพิศ คล้ายวงษ์. (2551). **ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุ 18-20 ปี.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมพิศ สุขแสน. (2552). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์.** วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุตรดิตถ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2554). [ออนไลน์] สืบค้นจาก : <http://www.ect.go.th/newweb/th/election/index4.php>. พฤษภาคม 2556.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมหาสารคาม. (2555). **รายงานสถิติประชากรและจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2555.** มหาสารคาม.
- สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. (2552). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญ.** กรุงเทพฯ ฯ : พี. เพรส
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2551). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ. (2554). **แผนพัฒนาสามปี.** มหาสารคาม : องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุ จังหวัดมหาสารคาม.